

CORONA GEZONDHEIDS MONITOR JEUGD 2021

Factsheet

Risico op posttraumatische stressstoornis (PTSS)

Haaglanden

Inhoud

1

Last van ingrijpende gebeurtenissen tijdens de coronaperiode & risico PTSS

2

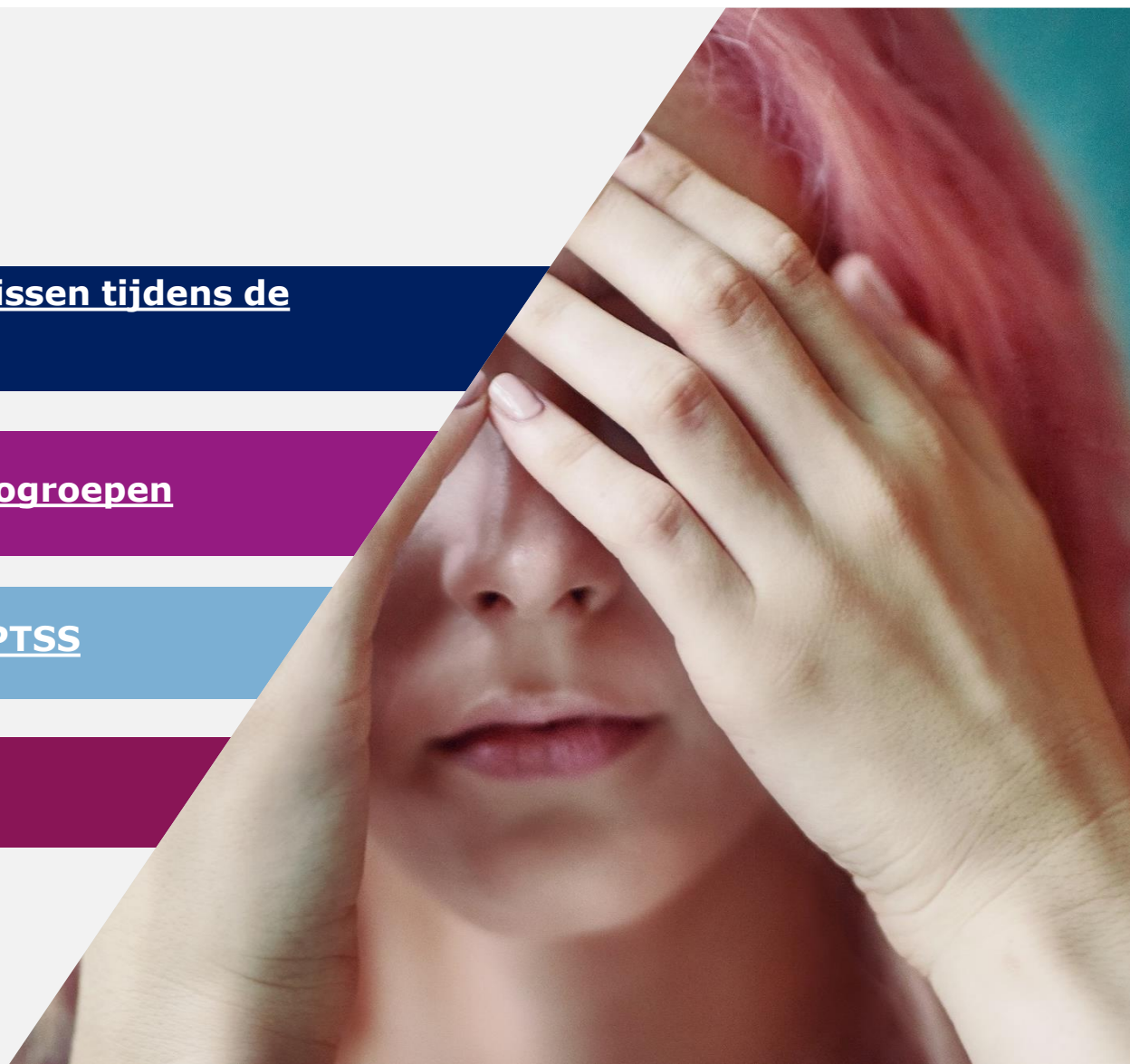
Achtergrondkenmerken en risicogroepen

3

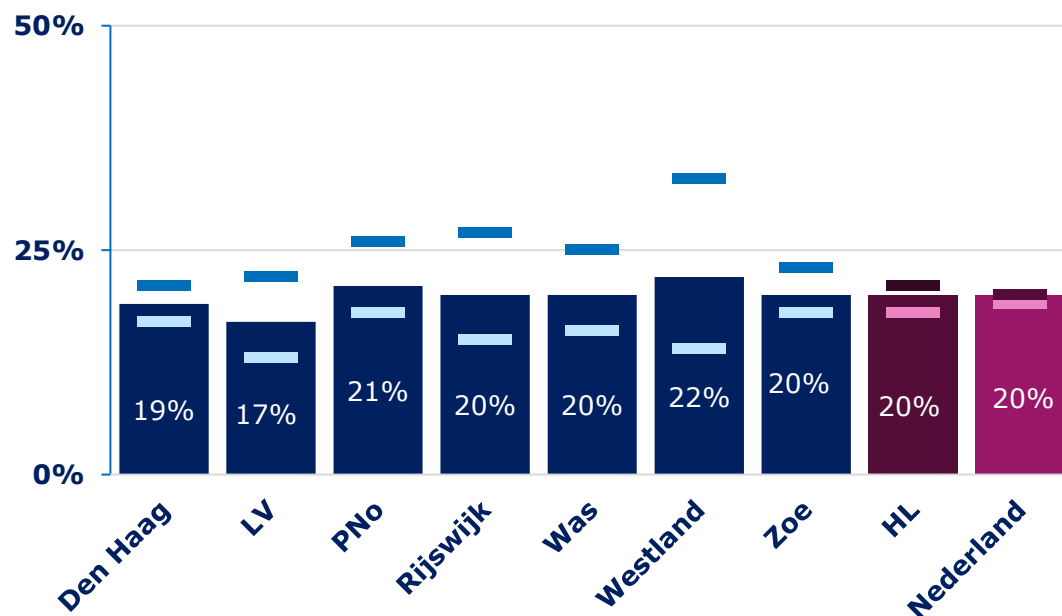
Verdiepende analyses – Risico PTSS

4

Achtergrond en methode

Last van ingrijpende gebeurtenis(sen)

Percentage jongeren dat nog last heeft van de ingrijpende gebeurtenis(sen). Den Haag, Leidschendam-Voorburg (LV), Pijnacker-Nootdorp (PNo), Rijswijk, Wassenaar (Was), Westland, Zoetermeer (Zoe), Haaglanden (HL), Nederland, 2021.

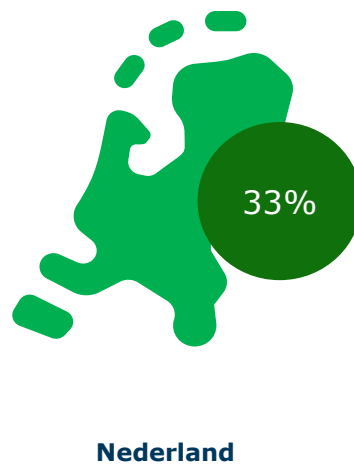
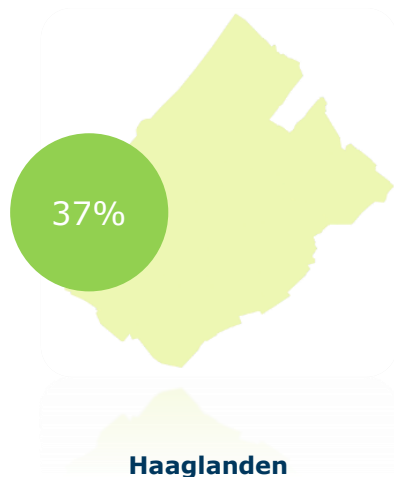
De horizontale balken geven het 95%-betrouwbaarheidsinterval weer. Zie methode op pagina 8 voor uitleg.

Bijna driekwart van de jongeren in **Haaglanden** heeft een ingrijpende gebeurtenis meegemaakt; **20%** van hen geeft aan nog steeds **last** te hebben van gebeurtenissen die ze hebben meegemaakt tijdens de coronaperiode. Dit percentage wijkt niet af van het **Nederlandse** cijfer (**20%**).

De ingrijpende gebeurtenissen die jongeren hebben meegemaakt tijdens de coronaperiode bestaan uit:

- Quarantaine
- Zelf/naaste met COVID-19
- Ziekenhuisopname zelf/naaste
- Sterfte naaste
- Werk- of inkomensverlies van (één van) de ouders

Risico op posttraumatische stresstoornis (PTSS)

Percentage jongeren met een verhoogd risico op PTSS van de groep jongeren die last heeft van ingrijpende gebeurtenis(sen). Haaglanden, Nederland, 2021

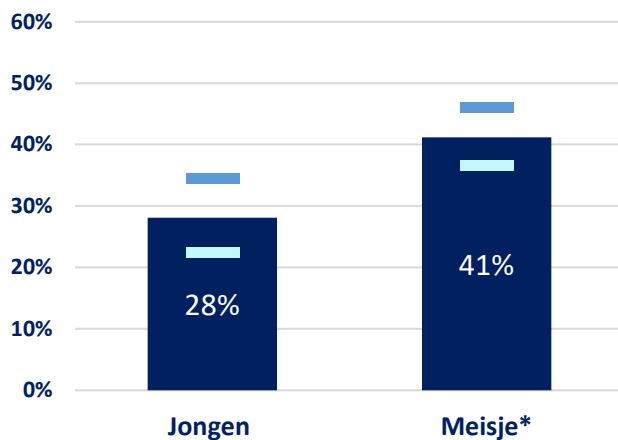
Van de jongeren in **Haaglanden** die aangeven **last** te hebben van één of meer ingrijpende gebeurtenis(sen) tijdens de coronaperiode, heeft **37%** van hen een **verhoogd risico op PTSS**. Het percentage voor Nederland ligt iets lager, van de **Nederlandse** jongeren heeft **33%** een verhoogd risico op PTSS.

Risico op posttraumatische stresstoornis (PTSS)

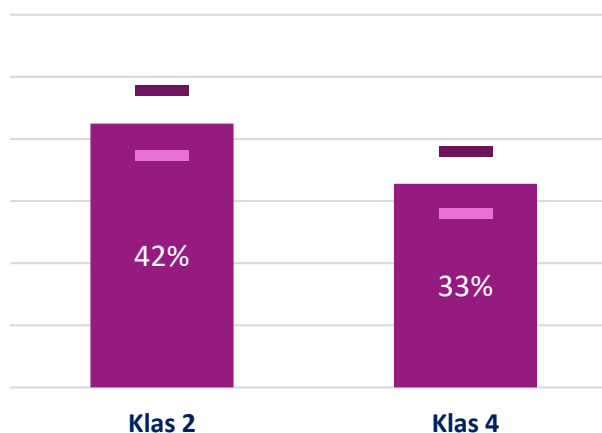
- De Children's Revised Impact of Event Scale (CRIES-13) is gebruikt voor het meten van risico op PTSS. Dit is een korte vragenlijst om PTSS vroegtijdig te signaleren bij jongeren.
- De vragenlijst is alleen voorgelegd aan de jongeren die nog last hadden van één of meer ingrijpende gebeurtenissen tijdens de coronaperiode.
- De vragenlijst bestaat uit 13 vragen die onder drie onderwerpen vallen: herbeleving, vermijding en verhoogde prikkelbaarheid.

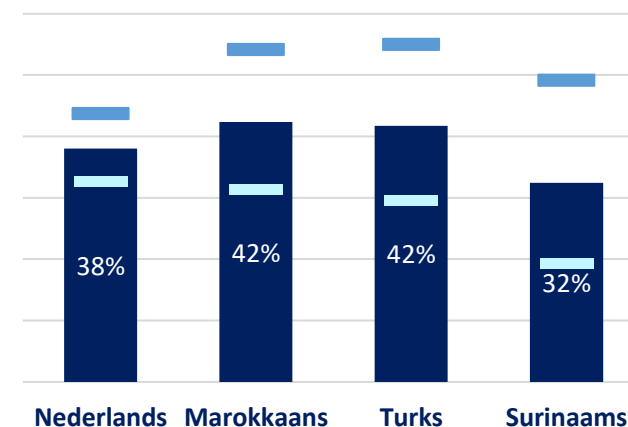
Geslacht

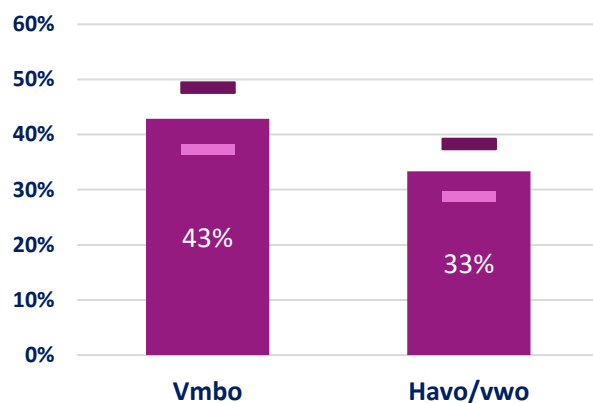
Leerjaar

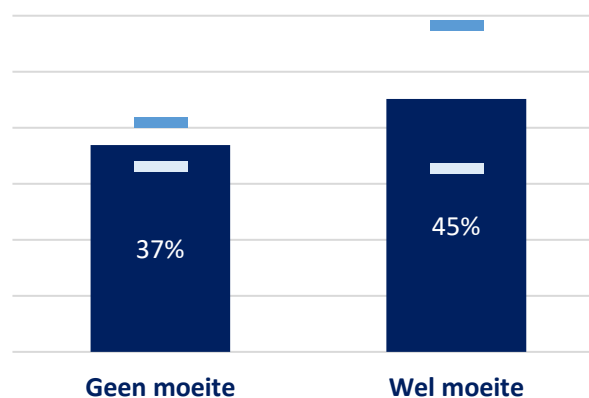
Herkomst

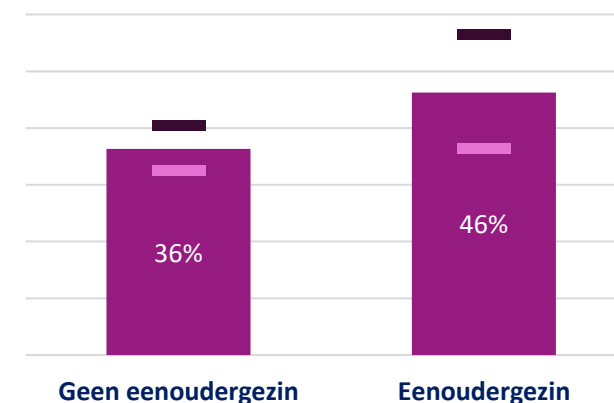
Schoolniveau

Thuis moeite met rondkomen

Eenoudergezin

Risicogroep

➤ Meisjes

*Significant verschillend t.o.v. de andere categorieën.

Risico PTSS & Psychosociale gezondheid

	Geen risico PTSS	Wel risico PTSS
Stress		
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door één of meer factoren*	59%	81%
Geluk		
Voelt zich meestal (zeer) ongelukkig*	7%	24%
Suïcidale gedachten		
Heeft de laatste 12 maanden er een enkele keer tot heel vaak serieus over gedacht een eind te maken aan zijn/haar leven*	23%	59%
Weerbaarheid		
Onvoldoende weerbaar*	12%	27%
Eenzaamheid		
Vaak tot altijd eenzaam in de laatste 12 maanden*	16%	42%
Vertrouwen in de toekomst		
Heeft weinig tot geen vertrouwen in de toekomst*	16%	26%
Extra hulp of steun tijdens coronaperiode		
Kan bij een probleem bij niemand terecht en had tijdens de coronaperiode extra hulp of steun nodig*	9%	19%

Percentages voor verschillende indicatoren voor Haaglandse jongeren die nog last hebben van een ingrijpende gebeurtenis en die wel of geen risico op PTSS hebben. Haaglanden, 2021

*Significant verschillend tussen jongeren met wel of geen risico op PTSS

Kernpunten

- Bij deze verdiepende analyses is er gekeken naar meerdere indicatoren op het gebied van psychosociale gezondheid en eventuele verschillen hierin tussen jongeren die nog last hebben van de ingrijpende gebeurtenis(sen) en die wel of geen verhoogd risico op PTSS hebben.

Psychosociale gezondheid

- Jongeren die een verhoogd risico op PTSS hebben, scoren ongunstiger op psychosociale indicatoren dan jongeren die geen verhoogd risico op PTSS hebben. Dit betekent dat jongeren met een verhoogd risico op PTSS zich vaker **(zeer) gestrest** voelen, vaker **(zeer) ongelukkig** zijn, vaker **suïcidale gedachten** hebben, vaker **onvoldoende weerbaar** en **eenzaam** zijn, **minder vertrouwen in de toekomst** hebben en vaker **bij niemand terecht konden in de coronaperiode en extra hulp of steun nodig hadden**.

”

Jongeren met een verhoogd risico op PTSS hebben een slechtere psychosociale gezondheid dan jongeren die geen risico op PTSS hebben.

Risico PTSS & Gezondheid en slapen

Geen risico PTSS Wel risico PTSS

Ervaren gezondheid		
Ervaat gezondheid als 'Gaaf wel' of '(zeer) slecht'*	24%	44%
Lichamelijke ziekte of beperking		
Heeft ernstige lichamelijke ziekte of beperking (gehad)	17%	19%
Slapen		
Had in de afgelopen 4 weken (zeer) vaak slaapproblemen*	26%	48%

Percentages voor verschillende indicatoren voor Haaglandse jongeren die nog last hebben van een ingrijpende gebeurtenis en die wel of geen risico op PTSS hebben. Haaglanden, 2021

Risico PTSS & Leefstijl

Geen risico PTSS Wel risico PTSS

Alcohol		
Laatste 4 weken alcohol gedronken	19%	24%
Roken		
Rookt nu ≥ wekelijks*	3%	7%
Bewegen		
Beweegt niet minimaal 5 dagen per week minstens 1 uur	56%	63%

Percentages voor verschillende indicatoren voor Haaglandse jongeren die nog last hebben van een ingrijpende gebeurtenis en die wel of geen risico op PTSS hebben. Haaglanden, 2021

*Significant verschillend tussen jongeren met wel of geen risico op PTSS

Kernpunten

- Bij deze verdiepende analyses is er gekeken naar meerdere indicatoren op het gebied van gezondheid, slapen en leefstijl en eventuele verschillen hierin tussen jongeren die nog last hebben van de ingrijpende gebeurtenis(sen) en die wel of geen verhoogd risico op PTSS hebben.

Gezondheid en slapen

- Het percentage jongeren dat zijn of haar **gezondheid als 'gaaf wel' of '(zeer) slecht' ervaart** is hoger onder de jongeren met een verhoogd risico op PTSS. Ook hebben ze vaker **slaapproblemen**. Jongeren met een verhoogd risico op PTSS geven niet vaker aan dat ze een ernstige lichamelijke ziekte of beperking hebben (gehad).

PTSS & Leefstijl

- Jongeren die een verhoogd risico op PTSS hebben, **roken vaker** dan jongeren die geen verhoogd risico op PTSS hebben. Op het gebied van alcohol en bewegen zijn er geen verschillen.

Achtergrond

Wanneer een jongere een ingrijpende of schokkende gebeurtenis ('traumatische ervaring') meemaakt en dat niet goed verwerkt kan zich PTSS (posttraumatische stressstoornis) ontwikkelen. De jongere heeft het gevoel dat de ingrijpende gebeurtenis hem/haar achtervolgt met nachtmerries en levensechte herinneringen (flashbacks). Kenmerken van PTSS zijn:

- De gebeurtenis telkens opnieuw beleven door herinneringen
- Niet in de buurt willen zijn van mensen of dingen die aan het trauma herinneren
- Angst, verdriet of spanning voelen als jongere aan het trauma denkt of erover praat
- De hele tijd op de hoede zijn en schrikken
- Moeite ergens de aandacht bij te houden
- Nare dromen en/of moeite met slapen
- Weinig contact zoeken met anderen

Bij PTSS houden de klachten/symptomen langer dan een maand aan. De klachten bij PTSS hebben een grote weerslag op iemands functioneren en vormen vaak ook een belasting voor de directe omgeving van betrokkene.¹

Referenties

1. Hersenstichting (2021, 6 mei). Posttraumatische stressstoornis (PTSS). [Wat is een posttraumatische stressstoornis? - Hersenstichting](#)

Methode

De cijfers in deze factsheet zijn afkomstig van de corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021. Dit is een extra meting van de vierjaarlijkse landelijke Gezondheidsmonitor Jeugd in het najaar van 2021 om het effect van de coronacrisis bij scholieren in het voortgezet onderwijs te monitoren. Meer informatie over dit onderzoek is te vinden op de [Gezondheidsgids Haaglanden](#).

Het onderzoek is uitgezet onder scholieren, woonachtig in Haaglanden. Omdat het een deel van de scholieren betreft is er altijd sprake van een mate van onzekerheid rond het gemeten gemiddelde. In deze factsheet wordt daarom niet alleen het gemiddelde getoond, maar ook het 95%-betrouwbaarheidsinterval (95%-BI). Het 95%-BI is een interval waarbinnen naar verwachting de werkelijke waarde ligt. Hoe kleiner het interval, hoe preciezer de schatting van de werkelijke waarde. Om te bepalen of een verschil tussen twee waarden een werkelijk verschil betreft kan dit statistisch worden getoetst. In deze factsheet doen we dit door het vergelijken van 95%-betrouwbaarheidsintervallen*. Significante verschillen worden aangegeven met een sterretje.

In de vragenlijst zijn er 3 antwoordmogelijkheden op de vraag naar geslacht: 'jongen', 'meisje' en 'anders'. De groep 'anders' (2%) is te klein en te divers om met het gemiddelde van jongens en meisjes te vergelijken. De resultaten van deze leerlingen tellen wél mee in alle andere cijfers zoals het totaalgemiddelde van indicatoren voor Haaglanden en bij alle andere opsplitsingen zoals naar klas, schoolniveau en bij alle achtergrondkenmerken.

* Bij het gebruik van deze methode is er een kans dat bij hele kleine verschillen deze als niet significant worden bestempeld terwijl ze dit wel zijn.

Colofon

Deze factsheet is een uitgave van:

Afdeling Epidemiologie

GGD Haaglanden

Postbus 16130

2500 BC Den Haag

Tel: 088-355 01 00

www.gezondheidsgids.ggdhaaglanden.nl

**Overname van gegevens is toegestaan, mits voorzien van
duidelijke bronvermelding.**

**Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben over deze
cijfers, dan kunt u contact opnemen met afdeling
Epidemiologie van GGD Haaglanden via:
gezondheidsgids@ggdhaaglanden.nl**

